

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

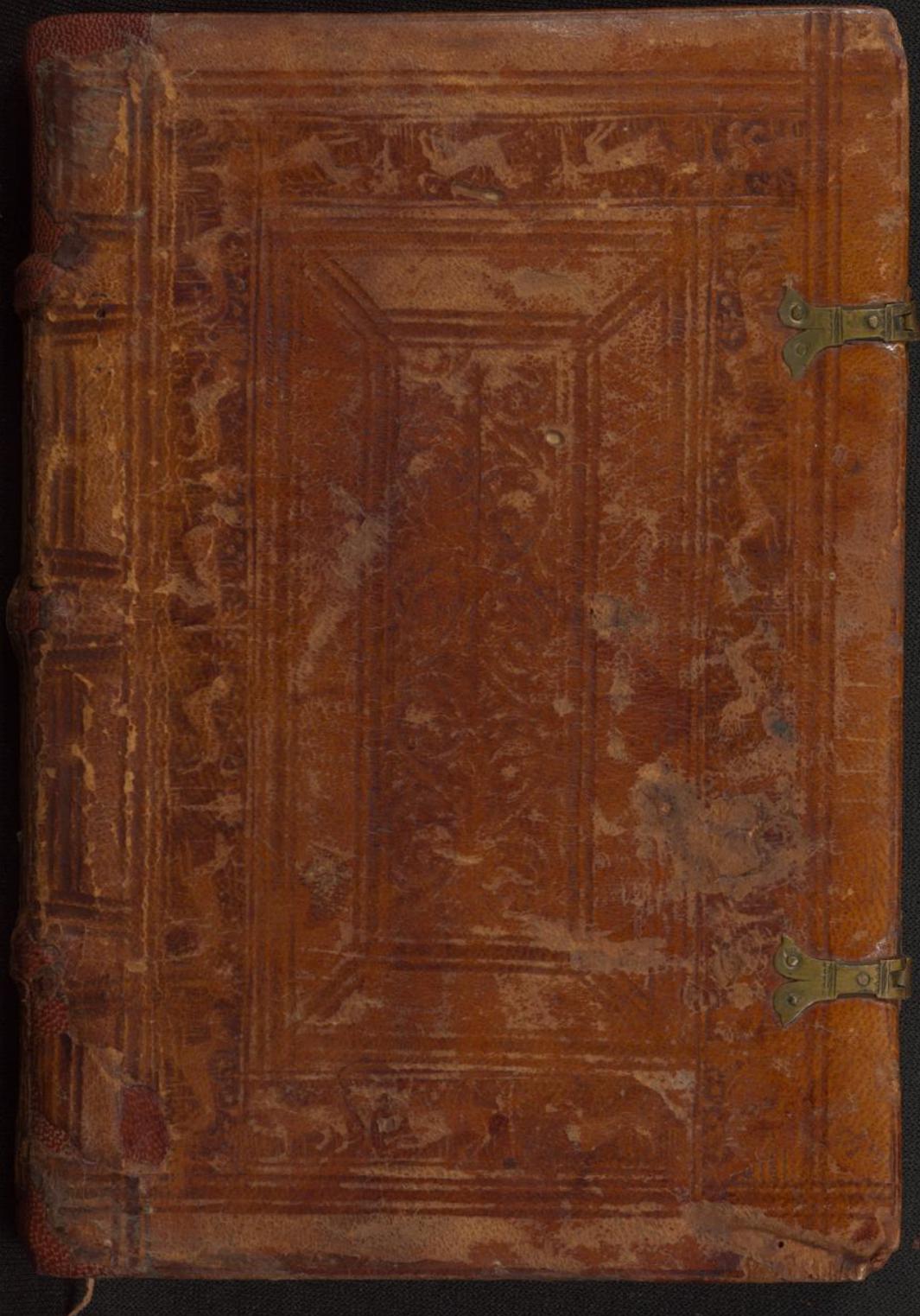
Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Bullae tres

Paul <II., Papst>

[Rom], um 1471

[urn:nbn:de:bsz:31-309510](#)

Da 18

x Einband

AN 542

AN 543

AN 544

AN 545

AN 546

F
24.

2. 11. 91 1. Esslingen. Covr. Tymor. c. 1473-4.

* 6745 2. adh. a-c. " " c. 1473

+ 7699 3. " d-e " " 1472 d. 73

H 8400 * 7804 4. " f " a. b. e. a.

H 8

Z

Bulla que promulgatur in die Cene: ubi ponuntur omnes excommunicatos. 2d. id.

Aulus Epus seruus seruorum dei. Ad perpetuam rei memoriam. Consueverunt sancte memorie Romani pontifices predecessores nostri ad retinendam puritatem religioneis christiane. & sanctam fideliū societatem ab offensione seruandam. Arima iustitie per ministerium apostolatus annis singulis in presenti celebritate exercere. Nos itaq; uetus & solemnē hunc morem tenentes ex parte omnipotentis dei p̄pis & filii & spiritus sancti. Auctoritate quoq; btōf. Petri & Pauli apostolū eius & nra Excomunicamus & Anathematizamus omnes Hereticos. Gazaros. Patharenos Pauperes de Lugduno. Arnaldistas. Speronistas. Passagerios. Videuistas seu Hussitas. Fratricellos de opinione nuncupatos. & quoscunq; alios hereticos quoscunq; nomine censeantur. & omnes fautores. receptatores & defensores eorū. & licet superiori anno nominatim ob suorū criminū magnitudinē. & ut uitaretur ex contagione ipius periculum. Excomunicauerimus. Maledixerimus & Anathematizauerimus perditionis alunū Georgium alias Tereticum de constat & Pogiebrat tunc totius nunc uero partis regni Bohemie occupatorem. Quia tamen idem Georgius Sathane eius p̄pis arte seductus pertinacius in sua dānata heresi in qua se natum & educatum afferit perseverans ut eam manifestiore efficiat suis erroribus pestiferis non contentus uicinarū partium & presertim inclite nationis germanice xp̄ifideles in suū nephandū errorē trahere eosq; propterea inuadere ac totis conatibus persequī non cessat. Nos considerantes q; tanto sit majoribus penis multe tandem quanto in sua nephandā heresi dānabiliter indurescit eundem Georgiū suis grauioribus culpis atq; damnatis erroribus exigentibus Auctoritate predicta denuo. Excommunicamus. Maledicimus & Anathematizamus. Nec non omnis & singulas sentētias. censuras & penas. tam a iure q; a nobis iusto dei iudicio promulgatas. Agrauamus. Reagruamus. eumq; superna maledictione sicut maledicti fuerunt Dathan & Abiron quos terra sustinere non

(5)

ualens uiuos absorbiuit . & sicut Iudas Scarioth traditor
redemptoris nři maledicimus & ut tale ab omnibz uitari
mandamus Item Excoicamus . Maledicimus & Ana'
thematizamus Victorinū etiam perditionis alūnū eiusdē
Georgii filum qui armis quo ad potest xpianos & preser-
tim Clarissimum in xpō filium nřm Fredericū Romanou
imperatore semp Augustum inuadere & hostiliter persecui
non cessat Item Excoicamus Anathematizamus oīns
& singulos iipi Georgio Heretico . adherentes . assistentes
obsequentes ac fauentes & noīnatim iniuitatis filii Iohā
nem Rochezañ heresis eiusdem Georgii alias Iersici preci'
puū defensorē . & pro administratore Eccie Pragē nulla
suffultum auctoritate se gerentē ac iipi alias . auxiliū . cō'
filum uel fauorē . clam uel palam . directe uel indirecte
prebentes cuiuscūq dignitatis . status . gradus . ordinis
preeminentie uel nobilitatis fuerint . etiam si . Pontificali
Regali . Reginali . Ducali . Marchionali aut alia quavis
ecclastica uel mundana prefulgeant dignitate & qui secū
cōmercium habent uel habebūt quolibet in futurū . Neenō
omnes & singulos sibi militantes ac arma offensibilia uel
defensibilia neenō uisualia cuiuscūq generis sint ministrā
tes Item Excoicamus & Anathematizamus damnate
heresis defensorem Georgiū de Heymburg qui sicut alias
iusto iudicio Hereticus declarari proueruit . ita nūc quoq
in supradicto Bohemic regno petra scādali & lapis offen'
sionis factus est . & dum post uenditā animā turpi lucro
prophanatori illi Georgio alias Iersico adeē nō cessat . Cor'
nua in sacrosanctam Romanā eccliam & sedem aplicam
cunctorū fidelū matrem atq mḡam erigere & eius mā'
data contēnere . atq canonicas censuras pertinaci spiritu
perferre non ueretur Item Excoicamus & Anatherma'
tizamus oīns & singulos cuiuscūq . status . gradus . condi'
tionis aut preminētie existat . etiā si . Pōtificah . Regali
Reginali aut quavis alia ecclastica uel mundana p̄fulgeant
dignitate qui perfidis hereticis . Vileuisis qui in huic

damnata. Vieleuistarū heresi pertinaciter permanerūt. Ar-
ma . equos . ferrū . plumbū . lignamina . sal . oleū . uinū
uestes . uictualia . & alia quecumq; ad usum hominū per-
tinentia . aut queuis alia presidia . publice uel occulte sub-
ministrant ac per se uel subditos suos afferri faciunt uel
permittunt . Cū quibz dicti Videuiste xpifideles et catho-
licos quōlibet impnignant seu offendere possunt . Neenō
omnis & singulos Vieleuistarū eorundē adherentes . fauto-
res . defensores & receptores cuiuscūq; . status . nobilitatis
excellentie aut conditionis existant . etiam si . Pontificali
Regali . Reginali aut quavis alia ecclastica uel seculari
sunt prediti dignitate aut consentientes uel prestates eisdē
in premissis quōcūq; uel qualitercūq; . auxilium . cōsiliū
uel fauorem . ipsosq; omnis & singulos declaramus cōtinua-
tores & fautores heresis . atq; omni . beneficio . dignitate
& honore ecclastico ac mundano denunciamus fuisse & esse
priuatos . Item Excoicamus & Anathematizamus omnis
falsarios bullarum seu litterarū ap̄ticarum & supplicationū
grām uel iustitiam conceruentū p̄ sūmum Pontificem ut
per Vicecancellariū seu gerentes uices eorum aut officium
Vicecancellarii Sancte Ro. ecclie de mandato Pontificis
predicti signatarum ipius noīe seu Viccancellarii aut re-
gentis officium predictum signantes supplications eisdē

Iē excoicamus & Anathematizamus omnis & singu-
los conspiratores aut conuratores contra personā . statū
uel auctoritatē Romani Pontificis . etiam si . Pontificali
Regali . Reginali . aut alia quavis etclastica uel mūdana
dignitate prefulgeat . omnesq; complices & fautores eoz
neenō consciens conspirationum & coniurationū huiōi et
non reuelantes aut eis consiliū quōlibet prestates auxiliū
uel fauore . illisq; ex parte oīpotentis dei . Maledicimus
declarantes eos omni honore ac dignitate ecclastica uel
mundana fuisse et esse priuatos . Item excoicamus et
Anathematizamus omnis Violatores ecclastice libertatis et
ilios presertim qui cōtra sacroz Canonū instituta . ecclis

& ecclasticis personis sine licentia speciali Romani Pontificis . collectas ut alia onera aut queuis grauamina realia uel personalia imponūt uel exigunt . aut imponi ut exigi faciunt aut procurant Item . Excoīcamus & Anathematizamus omnes Piratos & Latronculos Maritimos et illos precipue qui mare nřm a monte argentario usq; ad Terracinā discurrere & nauigantes in illo depredari . mutilare . interficere & rebus ac bonus suis spoliare hactenus presumplerunt et presumēt . ac oīs receptores eorum ac eis auxilium dantes . consilium & fauorem eisq; & cuilibet eorū maledicimus . Ipsi orū omnia bona confiscamus & occupantibus libere concedimus & donamus Itē . Excommunicamus & Anathematizamus oīs illos qui . equos ferrum . arma . lignamina & alia prohibita deferūt . Saracenis . Thürincis & aliis xp̄i noīs inimicis quibus xp̄ianos impugnant Item . Excoīcamus & Anathematizamus impedientes seu inuidētes uictualia uel alia ad usum Ro. curie necessaria adducentes uel ne ad curiam ipam adducātur uel deferantur impedientes seu perturbantes . & qui talia faciunt uel defendūt cuiuscūq; fuerint ordinis . pemi' nentie & status . etiam si . Pontificali . Regali . Reginali uel quauis alia ecclastica uel mundana prefulgeat dignitate Item . Excoīcamus & Anathematizamus omnes illos qui ad Sedem Aplicam uenientes uel recedentes ab eadem . necnō illos qui iurisdictionē ordinariā uel delegatam aliquam non habentes in eadem curia manentes temeritate propria capiunt . spoliant aut detinent ex proposito deliberato . uerberare . mutilare uel interficere plūmūt Et qui talia fieri faciunt et mandant Item Excoīcamus et Anathematizamus oīs illos qui in terris suis noua pedagia imponunt uel prohibita exigunt Item : Excoīcamus et Anathematizamus omnes illos qui p se uel aliū seu alias quascūq; personas ecclasticas uel seculares ad Rocuriam super eorū causis & negotiis recurrentes illasq; in eadem prosequentes aut procuratores negotiorū . gestores

aduocatos uel promotores eorum uel etiam auditores & iudices
super dictis causis & negotiis deputatos occasione causarum
uel negotiorum huiorum uerberant. mutilant uel occidunt aucto-
bonis spoliant cuiuscumque. pessimantic. dignitatis. ordinis
conditionis. aut status fuerint. etiam si. Pontificali. Re-
gali. Reginali aut quavis alia prefulgeat dignitate Itē
Excoicamus & Anathematizamus omnes. mutilantes
uulnerantes uel interficienes seu. capientes & detinentes
seu depredantes Romipetas & peregrinos ad urbem causa
peregrinationis aut devotionis accedentes & in ea morates
& recedentes ab ipsa & his dantes auxilium. consilium ut
fauorem eorum bona confiscamus Item Excoicamus
& Anathematizamus omnes qui per se uel per alium seu
alios directe uel indirecte sub quocumque titulo uel ecclorū
occupant. detinent uel hostiliter discurrent uel inuidunt
aut occupare. detinere. discurrere hostiliter presumunt.
Almam urbem. Regna Sicilie. Trinacie. Insulas Sardi-
nie. Corsice Terram Citrafarum. Patrimonium beati Petri
in Tuscia. Ducatum Spoletanum. Comitatum Venacini
Sibineum. Marchie Anchonitaneum. Massetrabarie. Ro-
manidole. Campanie & Maritime prouintias. Et terras
spānis cōmissionis. & Arnulphorum. Ciuitatibusq; nīnas. Bo-
noniensem. Ferrariensem. Beneuentanensem. Perusensem
Aunionensem. Turdertinensem & aliis ciuitates. Terras
et loca uel iura ad ipsam eccliam spectantia et pertinentia
Ac adherentes. fautores et defensores eorum seu in his dā-
tes eisdem auxilium. consilium uel fauorem. Itē Ex-
coicamus omnes & singulos Collectores et Succollectores
aliosq; officiales ac omnes et singulos cuiusvis dignitatis
aut pertinentie fuerint qui. scientes. habentes detinentes
aut occultantes. res. pecunias aut bona collecta pro expe-
ditione contra infideles seu Crucifera & ad ipsam Crucifera
pertinentia. illa assignare. soluere & restituere recusan-
negligunt ut contemnunt aut detinentes & occupantes nō
reuelant uel illis auxilium. consilium prestant uel fauore-

Item licet plures Romani Pontifices nři predecessores
diuersis ecclisiis & piis locis · indulgentias plenarias cōces-
serint · Et felicis re. Pius papa secundus īmediatus etiam
predecessor noster legitimis ex causis & presertim ut me-
lius rēpublice xpiane consuleretur . ac contra Turchos
feruentius intenderent eas suspendent . Noscq̄ etiam eisdē
ex causis suspensionem ipam cōprobauerimus & gratam
habuerimus . put cōprobamus & gratā habemus . Illāq̄
ad beneplacitū ap. se. perdurare decernimus . Tamē sicut
plurimoz̄ relatione fide dignoz̄ querelanter accep̄mus
nōnulli iniquitat̄ filii ordinationū & mandatoz̄ aplico-
rum contēptores . atq̄ ipsius rēpublice xpiane nō minus
q̄ip̄ Thürucus inimici in suarum & alioz̄ fidelium aīaz̄
graue periculum Indulgentias huiōi tanq̄ non suspensas
predicare & publicare presununt . Nos ad huiōi eorum
rebellionem refrenandam . Excoīcarnus & Anathematiza-
mus omnes & singulos huiōi sic suspensas indulgentias
deinceps quo usmōdo · publicantes & predicantes aut illis
utentes · Locoz̄ ordinariis sub similibus sententiis . cen-
saris & penis quas contra faciendo ipo facto incurrāt . hazz̄
serie iniungentes ne in eorū ciuitatibus & diocesibz̄ similes
indulgentias publicari & predicari faciant uel permittant
A presentibz̄ autem censuris & penis que casus prescriptos
sequuntur · sexum omnino nullum · Conditionē hominū
nullam eximimus . Non Patriarchas . nō Archiep̄os . nō Re-
gias . non Duces . non Marchiones . nō Comites . nō
ullius alterius dignitatis · uel noīs presidentes uel quenq̄
privatum ita eos obnoxios esse & reos presentiū censuraz̄
decernimus . Nolentes priuilegium ullum · ullā indulge-
tiam · ulla aplicas litteras uim quancūq̄ uerboz̄ habētes
processibus his nr̄is obstare · Rogamus omnipotentem &
misericordem deum & suppliciter deprecamur ut animas
que vinculis harum censurarum ligate non sunt negligē-
conseruet · Que uero ligate sunt ad salutem & meritum

absolutionis conuertat . Nos tñ hanc ipam absolutionem
nobis tñ Successoribus nñis Romanis Pontificib⁹ reſer-
uamus . articulo mortis dūtaxat excepto . In quo etiam
ſatisfactionem & cautionem canonica ab eis esse uolumus
exigēdas . Simili excoicationis ſententia inodantes ſacer-
dotes illos tam ſeculares q̄ cuiusvis ordinis regulares . qui
ſic Excoicatos & Anathematizatos etiam in ipo mortis
articulo conſtitutos . Alter q̄ ut prefertur abſoluerint eisq;
predeſtione . lectionem . admiſtrationem ſacramēto-
rum . auditioneq; confeſſionū interdicimus per preſentes
· Ut autē huiōi nri proceſſus ad cōmūnē omniū noticiā
deducant litteras apicas huiōi proceſſus continentēs . In
ualuis Baſilice principis aptoz⁹ . Necnō ecclie ſācti Mar-
thæ de urbe affigi facimus que proceſſus ipos ſuo quali ſo-
noro preconio & patulo iudicio publicabunt ut hi quos
huiōi contingent q̄ ad ipos nō peruenient aut ipos igno-
rauerint . nullā poſſit excuſationē pretendere uel ignoratiā
allegare . cum nō ſit uerisimile quo ad ipos remanere inco-
gnitum uel occultū quod tam patenter omnibus publicat̄

Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginam nroz⁹ .
Excoicationis . Anathematizationis . Denūciatiois . Male-
ditionis . Confuſationis . Donatiois . Conſtitutionis
Declarationis . Sublationis . Reuocationis . Innodatiois
interdicti & iunctionis iufringere . uel ei auſu temerario
contraire . Si quis autē hoc attemptare preſumperit Indi-
gationem oipotentis dei & beatoroz⁹ Petri & Pauli aptoz⁹
eius ſe nouerit incurſurum Datū Rōme apud ſanctum
Petrum Anno incarnationis dñice Millesimoquadringen-
tesimosexagesimoно . Tercio kt . Aprilis Pontificatus
noſtri Anno Quinto . . .

Salus quos bibi papa reſervat

Aulus Epus ſeruus ſeruoz⁹ dei . Ad futuram rei me-
moriam . Et ſi dñci gregis ſaluti ſemper intenti ſingulis
cū humilitate poſcentibus ea benigne concedere ſtudeamus
per que peccatorum mole deponita ſalus ipa ſuccedat & ab

hostis humani generis seruitute eruptas animas luci facia-
mus altissimo qui nobis eas sua bonitate cōmisit id tam
propensiōri studio precauendum esse censēmus ne cuiusui
indulgentie remissionis uel facultatis obtentu xp̄ifideles
procluiores ad illūc imposterum cōmittenda reddantur
aut facilitas uenie eis peccādi tribuat incentiu. Hac itaq
consideratione habita olim emanauit a nobis constituti
tenoris subsequentis uidelicet . Sanctissimus in xp̄o pate
& dñs n̄ dñs Paulus diuina prouidentia papa secundus
Qui pridem super plenariis remissionibus que sernel in
uita & semel in mortis articulo conceduntur formam &
normam instituit ne passim sine exceptione quorumcunq
criminum procluiores redderentur homines ad peccandū
per regulam in Cancellaria aplice publicatam statuit &
ordinauit q̄ in quibuscunq concessionibus & facultatibus
aboluendi casus infra scripti tanq speciales sedi aplice re
seruati semper intelligerentur excepti uidelicet offense ecclī
astice libertatis uiolationis interdicti ab eadem sede impo
siti criminum heresis conſpirationis in personam ant fta
tum Romanū Pontificis seu cuiusvis offense inobedientie
seu rebellionis eiusdem Pontificis uel sedis aplice Pb̄icidii
offense personalis in Ep̄m seu alium prelatum . Inuasiois
depredationis . occupationis aut deuastationis Terrarum
Romane ecclie mediate uel īmediate subiectarum ac etiā
inuasionis Romipetarum seu quorumcunq aliorum ad
Romanam curiam uenientium . prohibitionis . deucla
tionis caſarum ad dictam Curiam dilationis armorum
& aliorum prohibitorum ad partes infidelium impositiois
nouorum onerum realium uel personaliū ecclis uel ecclī
asticis personis . Simome super ordinibus uel beneficiis
assequendis in eadem curia uel extra contracte . Et gene
raliter in casibus contentis in Bulla que consuevit in die
Cene dñi per predecessores suos Romanos Pōfices publi
cari . Considerans q̄ plerūq contingit suam sanctitatem
huiōi facultates & confessionalia tā presentibus q̄ absentib

etiam oraculo uiue uocis concedere . ne pretextu concessio-
nis huiōi uel penitentes uel confessores in supra scriptis
casibus fallantur & fallant . statuit & decreuit sue intentio-
nis fuisse & esse per quascūq; concessiones & facultates per
suam sanctitatem tam scripto q̄ uerbo factas & imposterū
faciendas . nemini licere irretitos dictis casibus absoluere
sine speciali sue sanctitatis licentia quinīmo concessiones &
indulta predicta quo ad casus exceptos huiōi nulli penitus
suffragari . Ut autem ipa constitutio que dudum scilicet
Quinta kt. Aprilis Anni ab incarnatione dñi nři ibi xpi
Millesimo quadringentesimo sexagesimo sexti . Pontificatus
nři Anno secundo Publicata fuit eisdem xpifidelibus ple-
nius innotescat . nullusq; illius ignoratiā pretendere ualeat
in futurum presentibus inseri fecimus . ut ad maiorem
omnium pueriat notionem . Nulli ergo omnino homi-
nū liceat hanc paginam nřorum . statuti . ordinationis &
decreti infringere uel ei ausu temerario contraire . Si quis
autem hoc attemptare presumperit . Indignationem oī-
potentis dei & beatorum Petri & Pauli apostolorum eius
se nouerit incursum . Datum Rome apud Sanctum
Petrum Anno incarnationis dñice Millesimo quadringen-
tesimo sexagesimo octavo Quinto Nonas Martii Pontifi-
catus nostri Anno Quinto ::

Bulla nona contra symoniacos.

Aulus Epus seruus seruorum dei . Ad perpetuam rei
memoriam . Cum detestabile scelus Simoniace prau-
tatis tam diuinarum q̄ Sacrorum Canonum auctoritas
abhorreat atq; damnet . Nos considerantes q̄ plures pena-
rum grauitas q̄ dei timor arcere solet a uoluntate peccandi
ac sumus desideriis affectantes ut hoc pestiferum uicium
non ex usu solum sed etiam ex mentibus hominū saltem
proper penarum metum penitus cuellatur . predecessorū
nostrorum Romanorum Pontificum uestigis inherentes
ac etiā omnes & singulos . Excoicationis . Suspensionis

privationis . interdicti . sententias . censuras & penas dudu
a Romanis Pontificibus predictis & pro talibus reputatis
contra Simoniacos quomodolibet latas & quos illos cuius
cunq . status . gradus . ordinis . conditionis uel feminie
tie fuerint . etiā si Cardinalatus . Patriarchali . Epali . Re
gali . Reginali . uel alia quavis ecclastica seu mundana
dignitatibus prefulgeant & eorum quemlibet tam manife
stum q̄ occultum ipo facto incurrire uolumus confirmates
& innouantes aplica auctoritate declaramus q̄ omnes illi
qui Simoniae ordinati fuerint a suorum sint ordinum
executione suspensi . Per electiones uero . postulationes
confirmations . prouisiones seu quasuis alias dispositio
nes quas Simoniacae contigerit labē fieri & que iuribus
omnino careant in ecclis . monasteriis . dignitatibus
personatibus . officiis ecclasticis & quibusuis beneficiis aut
aliquo eorum cuīq̄ ius nullatenus acquiratur nec inde faci
at aliquis fructus suos sed ad illorum omnium que perce
pit restitutionem sub anime sue periculo sit astrictus . Sta
tuentes preterea q̄ uniuersi & singuli etiam premissis dig
nitatibus prediti qui quomodolibet dando uel recipiendo
Simoniam cōmiserint aut quod illa fiat mediatores stete
rint seu procurauerint sententiam excoīcationis incurvant
a qua nisi a Romano Pontifice pro tempore existente non
possint absolu preterq̄ in mortis articulo constituti . Et ut
huiōi labis contagio frequentius reprimatur omnibus et
singulis ecclasticis secularibusq̄ personis cuiuscunq̄ di
gnitatis . status . gradus . ordinis uel conditionis fuerint
in uirtute sancte obedientie districtius iniungimus ut eos
omnes quos Simoniam huiōi cōmisissē uel procurasse aut
in ea mediatores esse sciuerint Pontifici predicto uel cui
idem Pontifex duxerit cōmittendum per se uel alios reue
lare quantocius non obmittant . Pro reuelatione huiōi
etiam si complices fuerint non solum ueniam a nobis sed
etiam gratiam consecuturi . Si eorum iudicio participes
tani criminis ualeant coerceri : Quod si non fecerint

absoluti non ualeant donec predicta reuelent & complices
huiusmodi detecti artius punientur . Nulli ergo omnino
homini licet hanc paginam nostre confirmationis . in'
nouationis . declarationis & uoluntatis infringere uel ei
ausu temerario contraire . Si quis autem hoc attemptare
presumperit . Indignationem omnipotentis dei & beato'
rum Petri & Pauli apostolorum eius se nouerit incursum
Datum Rome apud Sanctum Petrum Anno incarnationis dñice . Millesimoquadrinagesimosexagesimoquarto
Nono kt . Decembbris . Pontificatus nostri Anno Primo
Publicata die Vicesimaquarta Nouembbris Anno predicto

*Causa plurimam iudee iure p[ro]p[ter]a penitentia
Rebellis ad opprime op[er]e[re]m[us] et agere fieri ad h[ab]ere ab[er]ta
Offensio regalis deponit ad Iustitiam
Violatio promissorum .
Violatio iuris debiti auctoritate iuste manifesta
Offensio invasio deponit ad Iustitiam Regis Romanorum
Imperii iudicis effectu ad regis caput .
Territorialiter
Incuria etiam iudicari
Offenses decimus et eu[m]q[ue] eos ledentes
Omnis falsifacit iudicium p[er] filios suos p[er] nos
Qui iudicium quoniam pedagrat p[er] filium et auctoritate*

(Rome 1569 o. 70.)

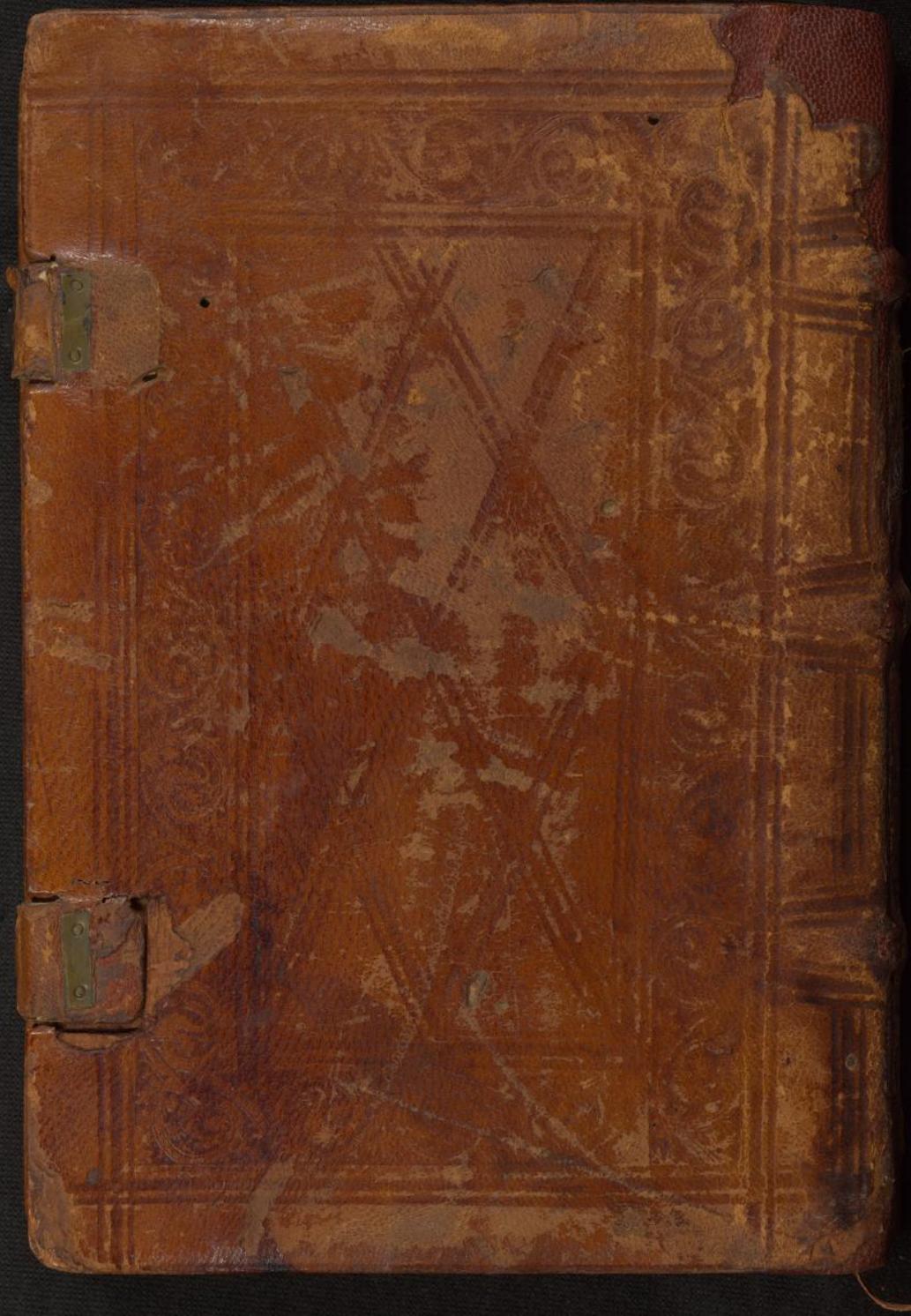
Bulla quā papī

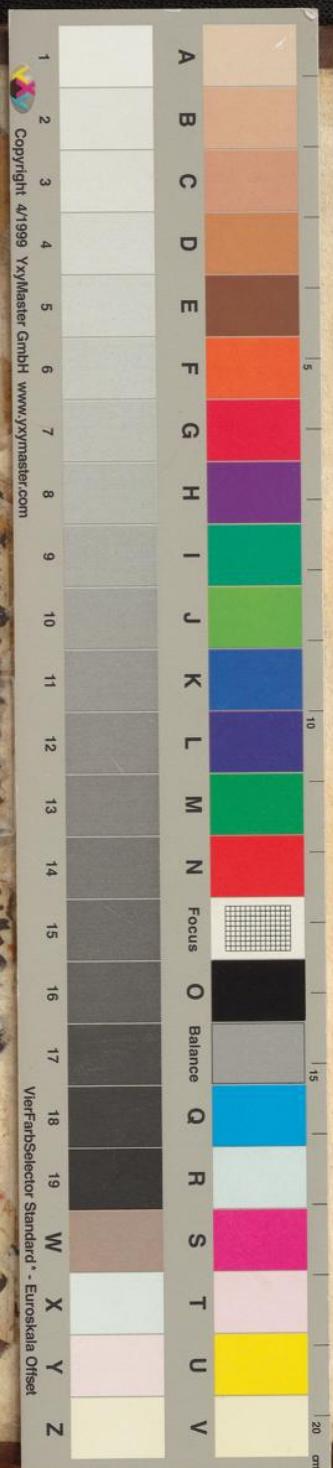
B. V. 7

Nas iuenit tunc affice
fieri tam plenaria applatis.
Et illo tempore. Domini. V. 8. modum.
Dicitur ut dicitur. ne faci uobis.

BLB

B. V. 7

Was wies eine Aphelie
Bei tam plenndo splitt.
Hilfe für Sonn' & Mondim.
Sint' ü. d. G. am 20.10.